

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 2. avgusta 2021. godine
Ref.br.: RK1821/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI187/20

Podnosilac

Lorik Salihu

**Zahtev za ocenu ustavnosti rešenja Apelacionog suda
PN. br. 558/2020 od 18. avgusta 2020. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Lorik Salihu iz Đakovice (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Edona Sina, advokat iz Đakovice.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je rešenje [PN. br. 558/2020] od 18. avgusta 2020. godine Apelacionog suda Kosova (u daljem tekstu: Apelacioni sud) u vezi sa rešenjem [PPr. KR. br. 33/20] od 13. jula 2020. godine Osnovnog suda u Đakovici-Departman za teška krivična dela (u daljem tekstu: Osnovni sud).
3. Podnosilac zahteva je primio rešenje [PN.nr.558/2020] Apelacionog suda od 18. avgusta 2020. godine, dana 26. avgusta 2020. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja Apelacionog suda, kojim podnosilac zahteva navodi da su mu povređena osnovna prava i slobode, zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 32. [Pravo na pravno sredstvo] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP)

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 21. decembra 2020. godine, podnosilac zahteva je preko pošte podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 30. decembra 2020. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Selvetu Gërxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Radomir Laban (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi.
8. Dana 14. januara 2021. godine, Sud je obavestio zastupnika podnosioca zahteva o registraciji zahteva i tražio od njega da u skladu sa članom 21. Zakona i pravilom 32 (2) (c) Poslovnika, podnese Sudu punomoćje za zastupanje podnosioca zahteva.
9. Dana 20. januara 2021. godine, zastupnik podnosioca zahteva je podneo Sudu punomoćje za zastupanje.
10. Dana 16. marta 2021. godine, Sud je obavestio Apelacioni sud o registraciji zahteva.
11. Dana 12. aprila 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo Sudu podnesak, kojim je dopunio svoje navode.
12. Dana 17. maja 2021. godine, na osnovu stava 5. člana 114. [Sastav i mandat Ustavnog suda] Ustava i pravila 12 (Izbor predsednika i zamenika predsednika)

Poslovnika o radu, sudija Gresa Caka-Nimani je izabrana za predsednicu Ustavnog suda. Na osnovu stava 4 pravila 12 Poslovnika o radu i odluke Suda KK-SP 71-2/21, utvrđeno je da će sudija Gresa Caka-Nimani preuzeti funkciju predsednice Suda nakon završetka mandata aktuelne predsednice Suda Arte Rama-Hajrizi, 26. juna 2021. godine.

13. Dana 18. maja 2021. godine, Sud je obavestio Osnovni sud u Đakovici o registraciji predmeta i tražio od njih da dostave Sudu povratnicu koje dokazuje kada je podnosilac zahteva osporenu odluku.
14. Dana 25. maja 2021. godine, na osnovu tačke 1.1 stava 1. člana 9. (Prevremeni istek mandata) Zakona i pravila 7 (Ostavka na dužnost sudije) Poslovnika o radu, sudija Bekim Sejdiu je podneo ostavku na mesto sudije pred Ustavnim sudom.
15. Dana 31. maja 2021. godine, Osnovni sud u Đakovici je dostavio Sudu zatraženu povratnicu.
16. Dana 26. juna 2021. godine, na osnovu stava 4. pravila 12 Poslovnika o radu i odluke Suda KK-SP 71-2/21, sudija Gresa Caka-Nimani je preuzela dužnost predsednice Suda, dok je na osnovu tačke 1.1 stava 1, člana 8. (Istek mandata sudije) Zakona, predsednica Arta Rama-Hajrizi okončala mandat predsednice i sudije Ustavnog suda.
17. Dana 30. juna 2021. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

18. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da je 8. juna 2020. godine Osnovno tužilaštvo u Đakovici, zahtevom [PP/I. br. 36/20] upućenom Osnovnom sudu, tražilo izdavanje naredbe za privremeno oduzimanje vozila „BMW 335 D“ (u daljem tekstu: vozilo) podnosioca zahteva, ističući da postoji osnovana sumnja da ga je koristio podnosilac zahteva za izvršenje krivičnog dela „*Neovlašćena kupovina, posedovanje, stavljanje u promet i prodaja opojnih droga, psihotropnih supstanci ili sličnog*“ iz člana 267, stav 1 u vezi sa članom 31. „*Saizvršilaštvo*“ Krivičnog zakonika Republike Kosovo (u daljem tekstu: KZRK).
19. Dana 11. juna 2020. godine, Osnovni sud je, naredbom [PPr. Kr. br. 33/20], na osnovu stava 1., 3. i 5. člana 112. Zakonika o krivičnom postupku Republike Kosovo (u daljem tekstu: ZKPRK) naložio privremeno oduzimanje vozila podnosioca zahteva, navodeći da je „*neophodno da se privremeno zapleni vozilo sa ciljem verifikacije izvršenja krivičnog dela*“.
20. Dana 10. jula 2020. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Osnovnom sudu protiv gore navedene naredbe Osnovnog suda, uz predlog da se ista odbije, pozivajući se na stav 1. člana 116 ZKPRK-a. Podnosilac zahteva je dalje tvrdio da oduzimanje vozila u ovom slučaju više nije potrebno, naglašavajući da nakon neophodnih provera od strane policijskih službenika, nema osnova da vozilo i dalje ostane zaplenjeno.

21. Dana 13. jula 2020. godine, Osnovni sud je, rešenjem [PPr. Kr. br. 33/20], odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva, navodeći da „u ovom slučaju postoji osnovana sumnja da je oduzeto vozilo od okrivljenog upotrebljeno za izvršenje ovog krivičnog dela, što se vidi i od fotografija koje su dokaz u predmetu”. Rešenje Osnovnog suda je doneto na osnovu članova 112. i 417. ZKPRK.
22. U pravnoj pouci rešenja [PPr. Kr. br. 33/20], podnosilac zahteva je upućen u skladu sa pravnim sredstvom, - žalba na gore navedeno rešenje je dozvoljena u roku od 3 dana pred Apelacionim sudom.
23. Dana 22. jula 2020. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu na gore navedeno rešenje Osnovnog suda, navodeći pogrešnu primenu krivičnih odredbi.
24. Dana 18. avgusta 2020. godine, Apelacioni sud je, rešenjem [PN. br. 558/2020], odbacio, kao nedozvoljenu, žalbu podnosioca zahteva, uz obrazloženje da je „žalba nedozvoljena“, navodeći da je prvostepeni sud pogrešno poučio podnosioca zahteva sa pravnom poukom i da se takvi navodi u skladu sa članom 417.5 [Preispitivanje vanpretresnog veća osnovnog suda] Zakonika o krivičnom postupku Republike Kosovo (u daljem tekstu: ZKPRK) mogu podneti samo žalbom na pravosnažnu presudu. Apelacioni sud je svoje rešenje zasnivao na član 400. u vezi sa članom 416. stav 2. ZKPRK.
25. Dana 23. oktobra 2020. godine, podnosilac zahteva je Osnovnom tužilaštvu u Đakovici, zahtevom [PP/I. br. 36/20], tražio vraćanje vozila.
26. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da do danas, Osnovno tužilaštvo u Đakovici nije odgovorilo na gore navedeni zahtev podnosioca za vraćanje vozila.

Navodi podnosioca

27. Podnosilac zahteva navodi da je rešenje [PN. br. 558/2020] od 18. avgusta 2020. godine Apelacionog suda doneto uz povredu njegovih osnovnih prava i sloboda zagarantovanih članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 32. [Pravo na pravno sredstvo] Ustava u vezi sa članom 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) EKLJP-a.
28. Što se tiče navoda o povredi člana 32. Ustava, podnosilac zahteva ističe: *“Okrivljeni je preko njegove braniteljke podneo žalbu protiv odluke Krivičnog veća Osnovnog suda u Đakovici, na osnovu člana 24, stav 6. Zakonika o krivičnom postupku, gde je određeno da: „Rok za podnošenje žalbi na odluke sudije za prethodni postupak ili vanpretresnog veća je pet (5) dana od dana kada je strana primila odluku u skladu sa članom 378 ovog Zakonika“, međutim Apelacioni sud, kao nadležni sud za odlučivanje što se tiče ove žalbe, odbacio je kao nedozvoljenu žalbu odbrane, s obrazloženjem da je prvostepeni sud pogrešno poučio sa pravnom poukom i da se takve tvrdnje mogu podneti samo preko žalbe prema konačnoj presudi”*.
29. Podnosilac zahteva dalje dodaje: *“U konkretnom slučaju, pravno sredstvo je bilo dostupno podnosiocu i isti ga je koristio u skladu sa zakonskim odredbama.*

Međutim, njegova efikasnost je bila nepostojeća kao posledica meritornog ne tretiranja. Shodno tome, dovelo je do kršenja člana 31 Ustava [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], člana 32 [Pravo na pravno sredstvo], člana 13 EKLJP-a, s obzirom da lokalne vlasti koje odlučuju o slučaju moraju uzeti u obzir osnovanost/meritum zahteva koji proizilazi iz Konvencije (vidi, mutatis mutandis, presuda Evropskog suda za ljudska prava, 20. septembra 1999. godine, Smith i Grady protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 33985/96 i 33986/96, stav 138). Potiskivanjem činjenica podnosioca pod okriljem sudske prakse ESLJP-a kao i člana 13. EKLJP-a, konkretno se može reći da je – naše zakonodavstvo predvidelo podnošenje žalbe protiv rešenja krivičnog veća/ veća za razmatranje, sredstvo ovo koje je pravno bilo dostupno, međutim u praksi je dokazan potpuno nedelotvorno – kao posledica flagrantnog tumačenja zakonskih odredbi od strane Apelacionog suda – tumačenje ovo koje je rezultiralo da se uopšte ne upušta u meritum slučaja – i dovelo je do kršenja prava na delotvorno pravno sredstvo predviđeno članom 32. Ustava Kosova i člana 13. EKLJP-a“.

30. Podnosilac zahteva dalje ističe da je osporena odluka kontradiktorna zbog činjenice da se prema njemu odredba stava 5, člana 417. ZKPRK-a primenjuje samo u izuzetnim slučajevima, a prema njemu, ne i u ovom slučaju.
31. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da proglasi ništavim osporeno rešenje Apelacionog suda i vrati stvar na presuđivanje.

Relevantne zakonske odredbe

Zakonik br. 04/L-123 o krivičnom postupku

Član 24

[Naredbe i odluke sudije za prethodni postupak]

[...]

6. Rok za podnošenje žalbi na odluke sudije za prethodni postupak ili vanpretresnog veća je pet (5) dana od dana kada je strana primila odluku u skladu sa članom 378 ovog zakonika.

Član 116

[Vraćanje privremeno sekvestriranih stvari]

1. Predmeti privremeno oduzeti u toku krivičnog postupka vraćaju se vlasniku ili držaocu ako je postupak prekinut ili obustavljen, a nema osnova da budu oduzeti..

Član 378

[Rok za podnošenje prigovora i zahtev za pravni lek i odgovor]

1. Prigovor koji razmatra vanpretresno veće mora biti podnesen u roku od četrdeset i osam (48) časova, ukoliko nije drugačije određeno ovim zakonikom.

2. Zahtev koji razmatra apelacioni sud mora biti podnesen u roku od pet (5) dana od dana izricanja pravosnažne presude ili odluke, ukoliko nije drugačije predviđeno zakonom.

3. Zahtev koji razmatra Vrhovni sud Kosova mora biti podnesen u roku od deset (10) dana ukoliko nije drugačije određeno zakonom.

4. Odgovor na prigovor mora da se podnese u roku od dvadeset i četiri (24) časova od podnošenja prigovora o kojem presuđuje vanpretresno veće.

5. Odgovor na zahtev mora biti podnesen u roku od pet (5) dana od podnošenja zahteva koji je rešavao Apelacioni sud.

6. Odgovor na zahtev mora biti podnesen u roku od deset (10) dana od prigovora koji je rešavao Vrhovni sud Kosova..

Član 400 **[Odbacivanje nedozvoljene žalbe]**

Apelacioni sud će odbaciti rešenjem žalbu kao nedozvoljenu, ako se utvrdi da je žalbu izjavilo lice koje nije ovlašćeno za izjavljivanje žalbe ili lice koje se odreklo od žalbe, ili ako se utvrdi odustanak žalbe ili da je posle odustanka ponovo izjavljena žalba ili ako žalba po zakonu nije dozvoljena.

Član 417 **[Preispitivanje vanpretresnog veća osnovnog suda]**

[...]

5. Rešenje o prigovoru vanpretresnog veća preispituje Apelacioni sud samo na žalbu presude osnovnog suda, ukoliko nije drugačije predviđeno ovim zakonom”.

Ocena prihvatljivosti zahteva

32. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.

33. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

34. Sud dalje takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji propisuju:

Član 47
(Individualni zahtevi)

"1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".

Član 48.
(Tačnost podneska)

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

Član 49.
(Rokovi)

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]".

35. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno rešenje [PN. br. 558/2020] od 18. avgusta 2020. godine Apelacionog suda, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio prava i slobode za koje navodi da su mu povređena, u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.
36. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u stavu (2) pravila 39 (Kriterijum o prihvatljivosti) Poslovnika. Pravilo 39 (2) Poslovnika propisuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Pravilo 39 (2) posebno propisuje:

Pravilo 39
(Kriterijum o prihvatljivosti)

"(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju."

37. U smislu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno, ocenjujući da li je isti očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanu u ovom zahtevu i na relevantne navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni

će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.

38. Sud podseća da se okolnosti ovog slučaja odnose na oduzimanje vozila podnosioca zahteva, koje je izvršeno na zahtev Osnovnog tužilaštva u Đakovici, zahtev koji je usvojio Osnovni sud, zbog sumnje da je zaplenjeno vozilo koristio podnosilac zahteva za izvršenje krivičnog dela za koje se sumnja da je učinilo. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Osnovnom sudu protiv naredbe kojom se dozvoljava oduzimanje vozila. Osnovni sud je odbio žalbu, a u pravnoj pouci rešenja je zabeleženo da strane protiv iste odluke mogu uložiti žalbu Apelacionom sudu u roku od 3 (tri) dana. Nakon žalbe podnosioca zahteva, Apelacioni sud je odbacio žalbu, kao nedozvoljenu, uz obrazloženje da je prvostepeni sud pogrešno poučio podnosioca zahteva, zato što na osnovu člana 417, stava 5 ZKPRK-a u ovom slučaju žalba nije dozvoljena.
39. Sud još jednom podseća na navode podnosioca zahteva o povredi članova 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 32. [Pravo na pravno sredstvo] Ustava.
40. Prvo, što se tiče člana 31. Ustava, podnosilac zahteva ga je samo pomenuo, ali nije dalje razradio ili obrazložio kako je došlo do povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano ovim članom.
41. Što se tiče gore navedenog navoda podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava, Sud ističe da sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom rešenja Apelacionog suda ili samo pominjanjem članova Ustava nije dovoljna da se podnese navod o ustavnoj povredi. Kada se navode takve povrede Ustava, podnosioci zahteva moraju da obezbede obrazložene navode i uverljive argumente (vidi, u ovom smislu, slučaj Suda: KI136/14, *Abdullah Bajqinca*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2015. godine, stav 33).
42. Drugo, što se tiče navoda o povredi člana 32 Ustava, podnosilac zahteva navodi da mu je povređeno pravo na pravno sredstvo, jer je prema njemu svoju žalbu uloženu Apelacionom sudu zasnovao na članu 24, u vezi sa članom 378. ZKPRK-a, kao i na osnovu pravne pouke u rešenju [PPr. Kr. br. 33/20] Osnovnog suda, koja glasi: *„Protiv ovog rešenja je dozvoljena žalba u roku od 3 dana nakon prijema istog, Apelacionom sudu u Prištini, a preko ovog suda“*.
43. Štaviše, podnosilac zahteva navodi da je pravno sredstvo bilo dostupno podnosiocu zahteva i propisano zakonskim odredbama. Podnosilac zahteva takođe tvrdi da je osporena odluka kontradiktorna, dodajući da se prema njemu, odredba stava 5, člana 417. ZKPRK-a primenjuje samo u izuzetnim slučajevima, a prema njemu, ne i u ovom slučaju.
44. Prilikom razmatranja ovih navoda, Sud ističe da je navod podnosioca zahteva o povredi člana 32. Ustava u suštini povezan sa pogrešnim tumačenjem primenjivog zakona od strane Apelacionog suda, navode koje Sud, u skladu sa njegovom sudsom praksom i praksom ESLJP-a, smatra navodima koji spadaju u oblast zakonitosti, a samim tim *„navodima četvrtog stepena“*.

45. U tom smislu, Sud podseća da su se u okolnostima ovog slučaja glavni navodi podnosioca zahteva odnosili na stava 5, člana 417. ZKPRK-a od strane Apelacionog suda, koji je, pozivajući se na gore navedeni član, odbacio žalbu podnosioca zahteva, kao nedozvoljenu, uloženu protiv rešenja [PPr. Kr. br. 33/20] od 13. jula 2020. godine Osnovnog suda i time povredio pravo na pravno sredstvo, uskrativši podnosiocu zahteva korišćenje pravnog sredstva, koje je prema podnosiocu zahteva postojalo u skladu sa članom 24, u vezi sa članom 378. ZKPRK-a.
46. Sud prvo primećuje da Rešenje [PPr.Kr.br.33/20] od 13. jula 2020. godine, Osnovnog suda je doneto od strane sudskog veća sastavljenog od troje sudija i suština slučaja se odnosila na dokaze sakupljene u preliminarnom krivičnom postupku.
47. Osnovni sud u ovom slučaju odlučujući o žalbi podnosioca izjavljenoj protiv naloga Osnovnog suda, kojim je naloženo privremeno oduzimanje vozila podnosioca zahteva, radi verifikovanja izvršenja krivičnog dela, putem rešenja je odbilo kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva.
48. Sud primećuje da član 116. ZKPRK-a predviđa da: *“Predmeti privremeno oduzeti u toku krivičnog postupka vraćaju se vlasniku ili držaocu ako je postupak prekinut ili obustavljen, a nema osnova da budu oduzeti”*.
49. Sud, međutim, ističe da je Apelacioni sud razmatrao žalbu podnosioca zahteva uloženu protiv rešenja [PPr. Kr. br. 33/20] od 13. jula 2020. godine Osnovnog suda i na osnovu člana 417.5 ZKPRK-a istu je odbio, kao nedozvoljenu. Apelacioni sud je, rešenjem [PN. br. 558/2020] od 18. avgusta 2020. godine, u ovom smislu istakao sledeće:

“Apelacioni sud utvrđuje da je uložena žalba od braniteljke okrivljenog Lorik Salihu, adv. Edona Sina, protiv odluke Veća za razmatranje Osnovnog suda nedozvoljena, pošto se na osnovu odredbe člana 417. stav 5 ZKPRK-a, predviđa da: „Rešenje o prigovoru vanpretresnog veća preispituje Apelacioni sud samo na žalbu presude Osnovnog suda, ukoliko nije drugačije predviđeno ovim Zakonikom“, što u konkretnom slučaju Apelacioni sud utvrđuje da je prvostepeni sud pogrešno poučio okrivljenog za pravo ulaganja pravnog sredstva. Stoga, pošto se u konkretnom slučaju ne dozvoljava trostepeni postupak pravnih sredstava s izuzetkom slučajeva predviđenih zakonom, žalba braniteljke okrivljenog je odbačena kao nedozvoljena”.

50. Prilikom razmatranja gore navedenog navoda, Sud prvo ističe odredbu člana 32. Ustava, koja propisuje:

Član 32. [Pravo na pravno sredstvo]

Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način.

51. U tom smislu, Sud podseća da član 417.5 ZKPRK-a, na koji se pozvao Apelacioni sud, u relevantnom delu ističe sledeće:

[Preispitivanje vanpretresnog veća osnovnog suda]

[...]

“5. Rešenje o prigovoru vanpretresnog veća preispituje Apelacioni sud samo na žalbu presude osnovnog suda, ukoliko nije drugačije predviđeno ovim zakonom”.

52. Na osnovu gore navedenog, Sud primećuje da je sam sadržaj zakonske odredbe člana 417, stav 5, ZKPRK-a neosporan i da se žalba može ulagati samo protiv presude Osnovnog suda, odnosno donete odluke u vezi sa meritumom slučaja.
53. Sud naglašava da je ostvarivanje prava na pravno sredstvo, uključujući i osnove za njegovo korišćenje, regulisano zakonom. Ovaj član je dopunjen i čita se zajedno sa članom 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) EKLJP-a, kao i relevantnom sudskom praksom Suda i ESLJP-a.
54. Shodno tome, član 13. EKLJP-a zahteva da kada pojedinac ima argumentovani navod da je bio žrtva povrede prava koja su propisana u Konvenciji, u tim okolnostima on treba da ima pravno sredstvo pred nekim nacionalnim „organom“ da bi se odlučilo o njegovom zahtevu; i ukoliko je pogodno, da dobije odštetu (vidi, slučaj ESLJP-a: *Klass i drugi protiv Nemačke*, presuda od 6. septembra 1978. godine, stav 64; *Silver i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 25. marta 1983. godine, stav 113; *Leander protiv Švedske*, presuda od 26. marta 1987. godine, stav 77 (a), takođe, vidi slučaj Suda: KI 62/20, sa podnosiocem zahteva: *Gekos Sh.p.k.*, rešenje o neprihvatljivosti od 24. februara 2021. godine, stav 48, KI 130/19, sa podnosiocem zahteva: *Fahri Mati*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. novembra 2019. godine, stav 50).
55. Međutim, ESLJP je naglasio da se član 13. EKLJP-a ne može tumačiti kao da traži neki pravni lek u domaćem zakonodavstvu u vezi sa svakom navodnom žalbom koju neki pojedinac može imati, bez obzira koliko ili ne ta njegova žalba može biti meritorna; žalba i navod trebaju biti „argumentovani“ što se tiče EKLJP-a (vidi slučaj ESLJP-a: *Boyle i Rice protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 27. aprila 1988. godine, stav 52; *Maurice protiv Francuske*, presuda od 6. oktobra 2005. godine, stav 106).
56. Na osnovu gore navedenih načela, Sud utvrđuje da navod podnosioca zahteva nije argumentovan, zato što ZKPRK u članu 417.5 propisuje: *“Rešenje o prigovoru vanpretresnog veća preispituje Apelacioni sud samo na žalbu presude osnovnog suda”*.
57. Vraćajući se na ovaj slučaj, Sud će oceniti da li je pouka o pravnom sredstvu u odluci Osnovnog suda na bilo koji način sprečila podnosioca zahteva da se razmotri njegov žalbeni navod od strane suda najvišeg stepena, u ovom slučaju Apelacionog suda, gde je mogao da ostvari svoja prava iz tužbenog zahteva, ili da li je uskraćivanje korišćenja pouke za pravno sredstvo Osnovnog suda direktno uskratilo pravo podnosiocu zahteva na delotvorno pravno sredstvo što je direktno dovelo do povrede člana 32. Ustava u vezi sa članom 13. EKLJP-a.

58. U smislu gore navedenog, Sud utvrđuje da je, uprkos ustavnom pravu na delotvorno pravno sredstvo, važno istaći da neće svaka pogrešna pouka o pravnom sredstvu rezultirati povredom prava na efektivno pravno sredstvo.
59. Štaviše, u smislu pravno je nevažno da je prvostepeni sud pogrešno ovlastio (uputio) stranu koja ima pravo žalbe na odluku Osnovnom sudu, jer takva pogrešna pouka u konkretnoj pravnoj situaciji ne može zameniti jasnu pravnu normu koja u takvim situacijama ne predviđaj sredstva za žalbu, kao što je predviđeno članom 417.5 ZKPRK-a.
60. Sud ponovo ističe da odbijanje predmetne žalbe ne krši pravo podnosioca zahteva na pravno sredstvo, jer i u vezi sa konkretnim slučajem, može ostvariti žalbom protiv pravosnažne presude (vidi, slično slučaj Suda: KI 145/13, sa podnosiocem zahteva: *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 24. marta 2014. godine, stav 46).
61. Sud na kraju podseća da podnosilac zahteva u prilog svojih tvrdnji o povredi člana 32 [Pravo na pravno sredstvo] pozvao se na slučaj ESLJP-a [...“*Presuda Evropskog suda za ljudska prava, 20. septembra 1999. godine, Smith i Grady protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 33985/96 i 33986/96, stav 138*“...]. S tim u vezi, Sud primećuje da u slučaju u kome se pozvao podnosilac zahteva, ESLJP ocenjujući meritum zahteva, u potpunosti se razlikuje od činjeničnih i pravnih okolnosti slučaja podnosioca zahteva. ESLJP, u slučaju na koji se poziva podnosilac zahteva, utvrdio povredu člana 8. u vezi sa članom 13. EKLJP-a.
62. Međutim, Sud primećuje da osim činjenice da se podnosilac zahteva pozvao na ove slučajeve u svom zahtevu, ni na koji način nije elaborisao njihovu povezanost, činjenično ili pravno, sa okolnostima konkretnog slučaja, teret koji, prema sudskoj praksi Suda, pada na podnosioca zahteva (vidi, između ostalog, u tom smislu, Presudu, u slučaju KI48/18, 18. februara 2019. godine, podnosilac *Arban Abrashi i Lidhja Demokratike e Kosovës* (LDK), stav 275; i slučaj KI119/17, podnosilac *Gentian Rexhepi*, Rešenje o neprihvatljivosti, od 3. maja 2019. godine, stav 80).
63. Uzimajući u obzir navode koje je izneo podnosilac zahteva i činjenice koje je predstavio, kao i gore razrađena obrazloženja redovnih sudova, Sud smatra da podnosilac zahteva nije dokazao i dovoljno potkrepio navod o povredi člana 32. Ustav. Shodno tome, Sud utvrđuje da je ovaj navod očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisno u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.
64. Stoga, u ovim okolnostima, na osnovu gore navedenog i uzimajući u obzir navode podnosioca zahteva i činjenice koje je izneo, Sud zasnivajući se i na standarde utvrđene u svojoj sudskoj praksi u sličnim slučajevima i sudskoj praksi ESLJP-a utvrđuje da podnosilac zahteva nije dokazao i dovoljno potkrepio svoje navode o povredi njegovih osnovnih prava i sloboda zagarantovanih Ustavom.
65. Shodno tome, Sud utvrđuje da je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i isti se proglašava neprihvatljivim, u skladu sa stavom 7, člana 113 Ustava i pravilom 39 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 39 (2) Poslovnika, dana 30. juna 2021. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona; i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Selvete Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani